

IT-TIELET SENA L-ISTUDJI SOĊJALI (Ġenerali) IL-HIN: Siegħa u nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Din il-karta tal-eżami fiha Sitt Taqsimiet (A, B, C, D, E u F). L-istudenti jridu jwieġbu t-Taqsimiet KOLLHA. Il-marki għal kull Taqsima jidhru bejn il-parentesi. Ikteb it-tweġiba tat-Taqsima F fuq karta separata.

Taqsima A: Imla l-vojt b'dan il-kliem.

manwali	globali	riabilitazzjoni	bażiċi	qgħad
iċ-ċittadinanza	valuri	konsumatur	kura preventiva	aċċess

1. _____ tfisser meta persuna tiehu hsieb saħħitha biex ma timradx.
2. Għall-Maltin, il-bżulija u l-għaqal huma _____ personali kif ukoll soċjali.
3. Kull individwu għandu jkollu l-istess opportunitajiet ta' _____ għas-servizzi tas-saħħa.
4. _____ tfisser li l-Istat jagħraf lill-individwu bħala membru tiegħu.
5. Bħala ċittadin _____ jien għandi nagħmel hilti kollha biex innaqqas it-tniġġis.
6. Persuna li tixtri prodotti u/jew servizzi tissejjah _____.
7. Il-*Caritas* toffri servizz ta' _____ għall-vittmi tad-droga.
8. Wieħed mill-effetti tal-_____ huwa l-faqar.
9. Il-biedja u s-sajd huma eżempji ta' xogħol _____.
10. Konsumaturi bil-għaqal l-ewwel jixtru l-bżonnijiet _____ tagħhom.

(10 marki)

Taqsima B: Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA li ġejjin billi timmarka l-frazi t-tajba.

1. **Identità nazzjonali tfisser li**
 - a) nkunu nafu min aħna bħala poplu
 - b) nkunu nafu min aħna bħala individwi
 - c) nhossuna patrijotti
2. **Ir-reklami qeghdin hemm biex**
 - a) ma mmorrux nixtru
 - b) jinfluwenzawna x' nixtru
 - c) jinfurmawna dwar id-drittijiet tagħna
3. **Sitwazzjoni fejn in-nies ikunu qed ifittxu x-xogħol tissejjah**
 - a) kummerċ u industrija
 - b) produzzjoni u manifattura
 - c) qgħad
4. **Is-saħħa soċjali tfisser li**
 - a) jkun hemm soċjetà b'saħħitha
 - b) persuna jkollha relazzjonijiet tajbin ma' ta' madwarha
 - c) is-soċjetà tiegħu hsieb il-morda
5. **Il-konsumeriżmu jfisser li**
 - a) il-prezzijiet ikunu baxxi u kulhadd ikun jiflaħ jixtri
 - b) il-konsumaturi jixtru permezz tal-internet biss
 - c) ikun hemm it-tendenza li nixtru hafna oġġetti u servizzi
6. **Il-valuri ċiviċi huma dawk li**
 - a) għandu jkollu kull Nisrani
 - b) għandu jkollu kull ċittadin
 - c) jgħinuna ngħixu komdi
7. **Bhala ċittadini Ewropej, il-Maltin għandhom id-dritt li**
 - a) jgħixu u jaħdmu fi kwalunkwe pajjiż tal-Unjoni Ewropea
 - b) jsiefru mingħajr flus
 - c) jivvutaw fil-Kunsilli Lokali
8. **Persuna sinjura għandha jkollha servizzi tas-saħħa**
 - a) bħal kull persuna oħra f'Malta
 - b) iktar minn kull persuna oħra f'Malta
 - c) inqas minn kull persuna oħra f'Malta
9. **Xogħol volontarju huwa**
 - a) hela ta' hin
 - b) xogħol bla hlas
 - c) xogħol obbligatorju
10. **Ix-xogħol tal-ghalliema jiffirma parti**
 - a) mis-settur primarju
 - b) mis-settur tal-manifattura
 - c) mis-settur terzjarju

(10 marki)

Taqsimat C: Immarka jekk hux VERU jew FALZ u ghid ghaliex.

1. Il-libertà tal-kelma tfisser li persuna tista' tesprimi l-opinjoni tagħha anke jekk din tikkontradetta lill-Gvern. VERU/FALZ
Ghaliex? _____
2. Biex inkunu b'saħħitna jeħtieġ li nieklu dieta tajba u nagħmlu l-eżerċizzju. VERU/FALZ
Ghaliex? _____
3. Ir-rwol soċjali huwa mod ta' mġiba marbut mal-pożizzjoni tagħna fis-soċjetà. VERU/FALZ
Ghaliex? _____
4. Il-vandalizmu huwa eżempju tajjeb ta' valur ċiviku. VERU/FALZ
Ghaliex? _____
5. M'hemm xejn hażin li l-konsumatur ma jkunx infurmat dwar il-kontenut ta' prodott. VERU/FALZ
Ghaliex? _____

(10 marki)

Taqsimat D: Wieġeb dawn il-mistoqsijiet.

1. Fisser il-kelma **pluralizmu fix-xandir** u spjega ghaliex din hija pożittiva.

 _____ (4)
2. Liema huwa l-mass medium l-aktar użat miż-żgħażaġh? Ghaliex?

 _____ (4)
3. X'tifhem bil-frazi **saħħa holistika**?

 _____ (4)

4. Spjega kif kull dritt igorr miegħu dmir.

(4)

5. Il-mass midja jinfluwenzaw il-valuri u jistgħu jbiddu l-kultura. Kif jista' jsehh dan?

(4)

(20 marka)

Taqsima E: Aqra sew is-silta li ġejja u wara wiegeb il-mistoqsijiet KOLLHA dwarha.

Għal diversi sekli l-ħajja tal-bniedem kienet tiddependi l-aktar fuq l-agrikoltura u s-sajd. Fl-imghoddi, il-ħaddiema kienu jużaw sorsi ta' enerġija naturali, pereżempju r-riħ, l-ilma u s-saħħa tagħhom stess. Izda fis-seklu tmintax, il-bniedem irnexxielu jtejjeb il-produttività billi holoq u żviluppa diversi magni ġodda. Permezz ta' teknika ġdida, ix-xjenzati holqu wkoll l-enerġija tal-elettriku. Illum il-ġurnata l-magni u l-kompjuters qed jieħdu post ix-xogħol tal-bniedem. Għaldaqstant, ir-Rivoluzzjoni Industrijali biddlet il-mod kif isir ix-xogħol.

Mistoqsijiet

1. Spjega kif il-prattika tax-xogħol inbidlet bejn is-seklu tmintax u llum.

(2)

2. X'nifhmu bil-kelma **xogħol**?

(2)

3. Illum, ix-xogħol tal-idejn naqas hafna, izda x-xogħol fuq il-magni u l-kompjuters żdied. X'tip ta' hiliet irid ikollu l-ħaddiem tal-lum?

(4)

4. X'vantaggi ghandhom il-magni u t-teknologija fuq il-post tax-xoghol?

(4)

5. Illum nisimgħu dwar hafna persuni li jbatu minn stress qawwi. Spjega kif il-hin liberu jista' jghin biex jitnaqqas l-istress.

(4)

6. Semmi **ŻEWĠ** effetti li l-qgħad igib miegħu fuq l-individwu.

(4)

7. X'inhil **l-etika tax-xoghol**? Sahhah it-twegiba tiegħek billi tagħti **TLIET** eżempji.

(5)

(25 marka)

Taqsim F: Aghzel WAHDA minn dawn it-temi li għejjin u iktib madwar 200 kelma dwarha fuq karta separata.

1. Il-mass midja wasslu għall-iżvilupp ta' villaġġ globali. Iddiskuti.
2. Ċittadin responsabbli jaqdi d-dmirijiet tiegħu kif suppost. Iddiskuti.
3. X'effetti pozittivi jew negattivi għandu l-konsumerizmu fuq is-soċjetà?

(25 marka)